

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП «Словечанський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

24 січня 2025 року

с. Словечне
 Коростенський район
 Житомирська область

На звернення ДП «Словечанський лісгосп АПК», лист № 41 від 14.01.2025 року, згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (в редакції постанови КМУ від 26.10.2016 р. № 756 з урахуванням змін постанови КМУ від 09.12.2020 р. № 1224), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, головного лісничого ДП «Словечанський лісгосп АПК» Михайла ЛІНКЕВИЧА, лісничих Бігунського лісництва Михайла АНДРОСОВИЧ, Словечанського лісництва Сергія ОЛЕХНОВИЧА, Слобідського лісництва Василя ГРИБА, Овруцького лісництва Олександра ОЛЕХНОВИЧА, Рокитнянського лісництва Андрія ВИШНЕВСЬКОГО та лісничого Перебродського лісництва Сергія КИКЛИ в період з 20 по 24 січня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бігунське лісництво											
73	4	2,7	10СЗ+БП	72	0.76	1	23	28	377	4	В2ДС
73	5	1,8	8СЗ2БП	32	0.78	1	13	14	146	4	В3ДС
Разом		4,5									
Словечанське лісництво											
43	29	1,3	8СЗ(67)2БП+СЗ(82)	67	0.87	2	18	18	270	4	В3ДС
44	33	0,7	9СЗ1БП	64	0.76	1	21	28	320	4	В2ДС
47	28	2,1	8СЗ2БП+ОС	92	0.6	2	24	38	258	3	В3ДС
48	2	1,5	10СЗ	49	0.88	1	19	22	319	4	В2ДС
48	3	5,2	10СЗ+БП	47	0.88	1	18	22	297	4	В2ДС
48	14	4,7	10СЗ	47	0.9	1	19	22	326	4	А2С
49	23	3,6	6СЗ(72)4СЗ(52)	72	0.52	2	20	30	216	4	А2С
93	18	3,3	9СЗ(62)1СЗ(77)	62	0.74	1	23	26	352	3	В3ДС
94	31	1,6	10СЗ	52	0.7	2	15	22	194	4	А2С
94	32	2,2	10СЗ	52	0.72	1	19	18	260	4	А1С

94	33	1,3	10СЗ	52	0.7	2	15	18	194	4	А1С
94	34	5,7	10СЗ+БП	72	0.65	3	17	30	193	4	А1С
94	36	2,9	10СЗ	62	0.69	2	18	28	245	4	А2С
94	38	2,0	10СЗ	52	0.8	2	16	22	244	4	А1С
104	10	0,6	10СЗ	72	0.65	2	20	26	267	4	В2ДС
105	26	4,3	7СЗ(47)3СЗ(57)	47	0.81	2	17	20	267	4	В2ДС
106	51	2,8	10СЗ	59	0.79	2	18	20	284	4	В2ДС
Разом		45,8									
Слобідське лісництво											
89	26	5,9	10СЗ	63	0.89	1	21	18	393	4	В2ДС
126	19	7,6	10СЗ	77	0.76	1	24	24	397	4	В2ДС
Разом:		13,5									
Овруцьке лісництво											
28	4	6,2	7СЗ3БП	40	0.72	1А	18	20	210	4	В2ДС
28	16	0,3	8СЗ2БП	40	0.73	1	15	18	170	4	А2С
29	13	5,5	8СЗ2БП	39	0.72	1А	18	20	215	4	В2ДС
68	12	1,4	10СЗ+БП	64	0.67	1А	26	30	372	3	В3ДС
68	13	0,4	10СЗ	50	0.77	1А	21	28	322	3	В2ДС
68	16	1,8	9СЗ1БП	52	0.71	1	21	28	281	3	В2ДС
72	7	4,7	10СЗК	42	0.77	1	18	20	264	4	В2ДС
72	9	0,3	10СЗ	42	0.74	3	10	18	110	4	А2С
72	10	3,8	10СЗК	42	0.77	1	18	20	264	4	А2С
85	32	1,7	10СЗ	64	0.72	1	23	30	368	4	В2ДС
85	34	0,6	10СЗК	61	0.72	1А	24	28	376	4	В2ДС
85	35	0,6	10СЗ	44	0.82	1А	19	20	299	4	В2ДС
85	36	0,4	10СЗ	61	0.72	1А	24	28	361	4	В2ДС
87	5	0,7	10СЗ	59	0.76	1	21	28	336	4	В2ДС
87	6	0,7	10СЗ	44	0.81	1А	19	20	280	4	В2ДС
87	17	0,3	10СЗ	60	0.76	1А	25	30	402	3	В2ДС
87	42	0,8	9СЗ1БП	45	0.87	1А	20	24	320	3 озлд	В2ДС
Разом		30,2									
Рокитнянське лісництво											
2	20	4,2	9СЗ1БП	41	0.77	1А	20	22	290	3	В3ДС
17	5	2,0	10СЗ+БП	62	0.72	1	23	30	342	4	В3ДС
28	14	26,0	7СЗ(77)2БП1СЗ(42)	77	0.68	2	22	34	265	4	В3ДС
30	11	8,5	10СЗ+БП	57	0.72	1	22	30	322	4	В2ДС
54	40	7,0	5СЗ(43)1СБ4СЗ(31)	43	0.81	2	14	18	166	4	А3С
54	44	1,5	10СЗ	47	0.71	2	17	24	219	4	А2С
56	7	0,8	10СЗ	45	0.72	1А	19	24	277	3	В2ДС
63	13	2,8	10СЗ	52	0.71	2	17	22	218	3	А2С
63	20	1,5	10СЗ(42)+СЗ(57)	42	0.71	1	17	22	239	3	А2С
70	1	32,0	9СЗ1БП	62	0.86	1	21	26	342	4	А2С
70	16	19,0	10СЗ+БП	57	0.72	2	19	26	260	4	А3С
74	43	5,4	7СЗ(67)2СЗ(47)1СЗ(92)	67	0.61	2	19	28	246	4	В4ДС
74	51	2,5	6СЗ(67)2СЗ(47)2БП	67	0.59	2	18	22	184	4	А2С
Разом		113,2									
Перебродське лісництво											
5	21	2,5	10СЗ+БП	35	0.87	1А	16	18	252	4	В2ДС
6	25	0,4	10СЗ+ДЗ	34	0.77	1	15	16	202	4	В2ДС

6	40	2,1	6БП2С32ОС+ДЗ	62	0.7	1	21	24	229	4	В2ДС
9	12	0,3	10СЗ+ДЗ	49	0.72	1	18	16	240	4	В2ДС
9	15	1,8	10СЗ	49	0.83	1	18	18	278	4	В2ДС
9	27	1,5	10СЗ+БП	47	0.74	2	16	16	208	4	В2ДС
9	28	1,9	8С32БП	52	0.76	1	19	22	247	4	В3ДС
9	39	4,8	10СЗ+БП	50	0.88	1	19	18	318	4	В2ДС
Разом		15,3									
Всього:		227,7									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороби лісу коренева губка, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових деревостанів та дерев сосни, які знаходяться в домішці в листяному насадженні Перебродського лісництва (наявні як куртини до 0,1 га так і групове та поодинокі всихання). Дерев сосни, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтувато-зелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому та великий сосновий лубоїд, синя соснова златка з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого та світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників характеризуються наявністю «синяви» яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Соснові лісонасадження, вражені кореневою губкою, характеризується слабким та середнім ступенями інтенсивності прояву хвороби та всиханням групового характеру. Повнота насаджень нерівномірна – наявні вікна малих та середніх розмірів. Крони дерев ажурні (III (дуже ослаблені) та особливо IV (вімираючі) категорій стану), приріст знижений, відпад глищі більше норми. Дерев IV категорії стану (вімираючі) характеризуються окрім ажурності сильного ступеня зміною забарвлення глищі до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Також характеризуються поширенням стовбурових шкідників комплексу родин лубоїдів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони зеленого та світло-зеленого кольору внаслідок додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього. Такі дерева, які явно відносяться до дерев V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл), потребують виборки при проведенні вибіркових санітарних рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників, в першу чергу таких як: великого соснового лубоїда, синьої соснової златки, тощо.

В соснових лісонасадженнях Овруцького лісництва квартал 28 виділ 4, квартал 28 виділ 16, квартал 29 виділ 13 відбулося всихання дерев сосни внаслідок пошкодження пожежею в 2020 році, яка відповідним чином відображена в акті № 1 від 16.04.2020 року. Характеризується всиханням деревостанів середнього ступеню, групового характеру. Дерев сосни, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтуватو-зелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні, обпал кореневої шийки (з відмиранням камбію) більше ніж $\frac{1}{2}$ периметра, наявні плодові тіла дереворуйнівних грибів на стовбурах). В насадженнях розвинулись в минулих роках осередки синьої соснової златки, соснових вусачів.

В сосновому лісонасадженні Бігунського лісництва квартал 73 виділ 4 підвиділ 6 площею 0,6 га відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодних умов (сильних поривів вітру), що відбулися в середині липня місяця 2024 року, пошкодження характеризуються як поодинокого характеру, так місцями групового або куртинного характеру. В наявності велика кількість дерев вивалених з корінням, із зламаним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами як хвойних так і листяних деревних порід. Пошкоджені дерева відносяться до категорій стану IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та захаращеності, яку створюють вітровальні дерева. На час обстеження відбулося відпрацювання стовбурів пошкоджених дерев сосни стовбуровими шкідниками, переважно сосновими вусачами, а тому на виконання діючих Санітарних правил в лісах України, зокрема п. 14, 16 та 17 в обстежених лісонасадженнях необхідне термінове проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів з одночасною ліквідацією захаращеності та профілактикою виникнення та поширення нових осередків шкідників і хвороб лісу.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **150,1 га**.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони ДП «Словечанський лісгосп АПК».

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **150,1 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Бігунське лісництво

У кв.73 вид.4 на ділянці (6) в північно-східній частині виділу на площі 0,6 га, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: стихійне лихо - вітровал, бурелом.

У кв.73 вид.5 на загальній площі, з інтенсивністю 11 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Словечанське лісництво

У кв.43 вид.29 на загальній площі, з інтенсивністю 22 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.44 вид.33 на ділянці (1) в східній частині виділу на площі 0,4 га, з інтенсивністю 45 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.47 вид.28 на загальній площі, з інтенсивністю 18 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.2 на ділянці (3) в західній частині виділу на площі 1,0 га, з інтенсивністю 42 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.3 на ділянці (6) в північній частині виділу на площі 1,2 га, з інтенсивністю 23 м3/га та на ділянці (7) в західній частині виділу на площі 1,2 га, з інтенсивністю 22 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.48 вид.14 на загальній площі, з інтенсивністю 11 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.49 вид.23 на загальній площі, з інтенсивністю 9 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.93 вид.18 на загальній площі, з інтенсивністю 13 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.31 на загальній площі, з інтенсивністю 42 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.32 на загальній площі, з інтенсивністю 41 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.33 на загальній площі, з інтенсивністю 32 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.34 на загальній площі, з інтенсивністю 24 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.36 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.94 вид.38 на загальній площі, з інтенсивністю 26 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.104 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.105 вид.26 на ділянці (1) в східній частині виділу на площі 2,1 га, з інтенсивністю 31 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.106 вид.51 на загальній площі, з інтенсивністю 29 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Слобідське лісництво

У кв.89 вид.26 на загальній площі, з інтенсивністю 9 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.126 вид.19 на ділянці (6) в південній частині виділу на площі 6,0 га, з інтенсивністю 8 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.63 вид.13 на загальній площі, з інтенсивністю 19 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.63 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 19 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.70 вид.1 на ділянці (9) в східній частині виділу на площі 4,9 га, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.70 вид.16 на ділянці (4) в північно-західній частині виділу на площі 6,5 га, з інтенсивністю 14 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.74 вид.43 на загальній площі, з інтенсивністю 7 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.74 вид.51 на загальній площі, з інтенсивністю 9 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Перебродське лісництво

У кв.5 вид.21 на загальній площі, з інтенсивністю 25 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.6 вид.25 на загальній площі, з інтенсивністю 50 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.6 вид.40 на ділянці (2) в південно-східній частині виділу на площі 1,0 га, з інтенсивністю 25 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.12 на загальній площі, з інтенсивністю 30 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.15 на ділянці (3) на площі 1,8 га, з інтенсивністю 16 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.27 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.28 на загальній площі, з інтенсивністю 47 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.9 вид.39 на загальній площі, з інтенсивністю 26 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – І квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Акт складено в чотирьох примірниках:

1. ДП «Словечанський лісгосп АПК»;
2. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
3. ДСЛП «Київлісозахист»;
4. ЖОКАП «Житомироблагроліс».

Підписи членів комісії:

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

Головний лісничий
ДП «Словечанський лісгосп АПК»

Михайло ЛІНКЕВИЧ

Лісничий
Бігунського лісництва

Михайло АНДРОСОВИЧ

Лісничий
Словечанського лісництва

Сергій ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий
Слобідського лісництва

Василь ГРИБ

Лісничий
Овруцького лісництва

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий
Рокитнянського лісництва

Андрій ВИШНЕВСЬКИЙ

Лісничий
Перебродського лісництва

Сергій КИКЛА